

Autorės žodis

„Šimtas baltų mercedesų“ – pirmasis mano romanas, parašytas į storą sąsiuvinį Nepriklausomybės aušroje, ėjęs iš rankų į rankas, o vėliau, visas nudriskęs ir nučiupinėtas draugų, pažįstamų ir nepažįstamų skaitytojų pirštų, ilgam nugulęs į stalčių, kol leidykla „Alma littera“ pradėjo naują seriją „Lietuvių meilės romanas“, ir aš išdrįsau pasiūlyti savo kūrybą. Taip prasidėjo mano ir leidyklos draugystė, kuri trunka jau dvidešimt penkerius metus. Per tą laiką užaugo nauja skaitytojų karta, kuriai pirmieji atkurtos Lietuvos nepriklausomybės metai, praėjusio amžiaus dešimtojo dešimtmečio pradžia – tai tolimi, tik iš tėvų pasakojimų pažįstami egzotiški laikai, kai dar tik kūrėsi privatus verslas, televizijos reklamos viliojo iki tol negirdėtų prekių ženklų pavadinimais, automatinė skalbimo mašina buvo prabanga, o kompiuteriai atrodė stebuklas. Tik daug vėliau mobilieji telefonai, internetas tapo kasdienybe, o anais laikais žmonės valandų valandas plepėdavo laidiniais telefonais, nes vietiniai pokalbiai nebuvo brangūs. Daug kas pasikeitė nuo tų

dienų: jaunimas neskuba kurti šeimos, merginoms nebe taip aktualu anksti ištekėti, vaikų susilaukiama vėlesniame amžiuje. Tačiau technologijos ir socialiniai tinklai nesumažina asmeninių problemų, žmonės vis tiek ieško meilės, svajoja apie tobulą santuoką, nepavykus jos sukurti bėga nuo vienatvės, ieško naujų, tobulesnių santykių, o vaikai vis taip pat trokšta gyventi su abiem tėvais. Neseniai gatvėje mane sustabdė viena nepažįstama moteris ir tarė: „Man jūsų romaną reikėjo paskaityti anksčiau, tada gal nebūčiau išsiskyrusi.“ Jos žodžiai sujaudino mane – vadinasi, man pavyko užgauti jautrią žmogiškų santykių stygą, priversti susimąstyti, ar kartais nepaskubame, ar nebuvo įmanoma paieškoti kitos išeities, todėl manau, kad romanas aktualus ir šiandien.

Per dvidešimt penkerius metus užaugo ir viena iš romano herojų, šešiametė Indrė. Dabar jai tiek metų, kiek jos mamai Jolantai tada... Įdomu pažvelgti, kaip dabar gyvena ta šeima.

Įžanga

Jolanta

Atvežusi pas mus trimetį Nojų prižiūrėti, kol tėvai bus koncerte, duktė Indrė perdavė sūnų jo dievinamo dėdės Roko globai, o pati dar prisėdo išgerti arbatos su manimi. Niekada nemaniau, kad taip jaukiai ir įprastai prasidėjęs, regis, nereikšmingas motinos ir dukters pokalbis šitaip sudrums jau beveik tris dešimtmečius ramiai tekančią gyvenimą.

Dukteriai išėjus, niekaip neįstengiau atsikratyti gniuždančio slogučio, sužinojus nemalonią naujieną, ir nevilties jausmo, kai viskas aplink skyla, eizėja, virsta dulkėmis. Sakoma, kad, kai tavo vaikui negerai, tau skauda dvigubai labiau. Kita vertus, gal aš neteisi? Ar Indrei tikrai negerai? Gal tik aš išgyvenu, kad griūva tai, ką laikiau tvirtu, nepajudinamu statiniu? Gal mano dukteriai jau seniai atrodo kitaip?

Nupraususi Nojų paguldžiau dvigulėje miegamojo lovoje, nes vyras išvykęs į verslo kelionę, o vaikas niekaip nesutiko miegoti vienas kitame kambaryje, paskaičiau knygutę, pasėdėjau šalia, kol jis užmigo, vis perkrautinėdama mintyse tai, ką išgirdau iš dukters.

– Jei aš prieš vestuves būčiau žinojusi, kad ši auksinė išmintis apie trejus metus trunkančią meilę yra teisinga, niekada nebūčiau tekėjusi, – staiga pareiškė ji, kai užsiminiau apie byrančią savo geros draugės sūnaus šeimą. – Kodėl man to nepasakei, mama?

Šalti baimės pirštai sugnybo širdį. O varge, ką ji čia tauškia? Ką tai reiškia? Kodėl? Kas atsitiko tokioje mieloje jos šeimoje?

– Nes netikiu tuo! – tvirtai atkirtau. – Trejus metus... Nesąmonė! Meilė keičiasi, bet nepraeina. Štai kad ir man...

Bet duktė tik sumojavo rankomis ir pertraukė mane:

– Oi, maldauju, nereikia tų pavyzdžių iš įkopusių į šeštą dešimtmetį sutuoktinių! Tokių, kurie kelis dešimtmečius išgyvenę santuokoje vis dar teigia (ir netgi patys tuo save įtikinę), kad tebemyli vienas kitą taip karštai kaip jaunystėje, būna tik jūsų aplinkoje. Jūs – tarsi kažkokiu būdu užsikonservavę dinozaurai. Mano karta jau šitaip nebemano ir nedaro tragedijų, jei santykiai nesusiklostė. Daugybė mano draugių jau išsiskyrusios...

– Ir manai, kad tai gerai?

– Bent jau ramu namuose. Niekas nekvaršina galvos savo prietrankiškomis idėjomis, nereikia palaikyti bereikšmių pokalbių, kurių kita pusė nesiklauso, nes jai visiškai neįdomu.

– Bet juk reikia apie ką nors kalbėtis. Iš to ir susideda gyvenimas šeimoje, bendravimas...

– Ir *tu* nesiklausai manęs, mama. Juk sakau: man visiškai neįdomus tas politikavimas, svarstymai, ką turėtų daryti ar ko neturėtų daryti valdžia, viršininkai, žiniasklaida; problemos darbe ir šiaip gyvenime, kur nieko negali pakeisti, ir dar milijonas kitų temų. Kodėl turiu apsimetinėti, kad klausausi, ir reaguoti viensikiemeniais žodžiais.

– O kai tu kalbi, tavęs klausosi?

– Tikriausiai taip pat nesiklausytų, tai kam be reikalo būrą aušinti? Aš išsišneku darbe su klientais, o po darbo – su draugėmis.

– Kurios tau kemša į galvą absurdiškas mintis apie trejus metus trunkančią meilę...

– Ne absurdiškas, o teisingas. Jos bent jau supranta mane, o to negalėčiau pasakyti apie savo mamą.

– Indre, aš suprantu tave...

– Oi ne, užteks apie tai! – duktė vėl pertraukė mane. – Nėpyk, mama, bet tu nei supranti, nei gali padėti. Gailiuosi iš viso apie tai užsiminusi. Patarti gali tik tie, kurie patys yra turėję panašių patirčių. Kaip ir alkoholikų, narkomanų, skausmo ar netekties reabilitacijos grupėse gali dirbti tik patys perėję tą pragarą ir išsikapstę.

Neradau žodžių įtikinti dukteriai ar bent priversti išklausti, ką aš jai mėginau pasakyti: *aš žinau, aš tai patyriau...* Ji laikėsi savo: kadaise (negi penkeri metai tokia senų senovė?) taip ryškiai liepsnojusi jos ir Irmanto meilė jau vos vos rusena, tuoj visiškai išblės, gyvenimas su vyru jau kurį laiką ritasi į pakalnę, tapo vienodas, nuobodus, beaistris...

– Indre, ar prisimeni, kaip vaikystėje skaičiavai baltus mercedesus, kad išsipildytų tavo noras? – paklausiau, nutraukdama dukterį, pasakojančią apie savo nykią kasdienybę.

– Ne, o kaip tai susiję su mano gyvenimu? – įsižeidusi, kad pakreipiau pokalbio vagą, burbtelėjo ji. – Gal prisiskaičiusi pasakų svajojau apie princą atjojusį ant balto žirgo (ar atriedėjusį baltu mercedesu), už kurio ištekėsiu ir ilgai laimingai gyvensiu?

– Oi ne, paklausyk...

– Mama, aš visai neturiu laiko, – pažvelgusi į nušvitusį telefono ekraną staiga pašoko duktė. – Turiu bėgti.

– Ar jau Irmantas atvažiavo? – pasiteiravau, lydėdama ją į prieškambarį.

– Irmantas vakarieniauja su savo mokslinio darbo vadovu Helsinkyje... – audamasi batus atsainiai burbtelėjo Indrė.

– Kaip tai Helsinkyje? – priblokšta šūktelėjau. – O su kuo tu eini į koncertą?

– Gal aš einu į *koncertą*, o gal ir ne, – duktė paslaptinai šyptelėjo. – Aš su kai kuo susipažinau, mama, ir tai nuostabu. – Ji stvėrė palatą. – Bet tu to nesuprasi... – dar mestelėjo per petį jau nerdama pro duris, man nespėjus nieko pasakyti.

Oi, ne, tik ne tai, mažčiau vis dar žvelgdama į išraudusį miegančio anūko veidą. Kodėl gyvenimo ratas apsisuko, ir kadaise skaičiavusi mercedesus duktė ketina kartoti mano klaidas? Kada mano geroji, švelnioji mergaitė tapo tokia ironiška, nenorinti girdėti kitos nuomonės? Nepažįstu savo vaiko. Maniau, kad mudvi geros draugės, o dabar še kad nori – aš jau nebesu-prantu jos, tarsi ji būtų aikštinga paauglė, o ne ištekėjusi trisdešimtmetė, auginanti trejų metukų sūnų. Tačiau kuo stebiuosi? Pati trisdešimties buvau ne ką protingesnė...

Pakilusi nuo lovos, priėjau prie sieninės spintos, atstūmiau duris ir išsitraukiau į tolimą kampaną nugarstą batų dėžutę. Čia tarp kitų, nuo studijų laikų užsilikusių sąsiuvinų buvo vienas, kurį seniai norėjau sudeginti, bet vis neprisiruošdavau. Gal

buvo gaila prieš ketvirtį amžiaus įdėto darbo, o gal laikiau tuos užrašus tam, kad prisiminčiau, jei kartais pamirščiau, ką išgyvenau prieš daugelį metų.

Tada vakarais, po ilgų, sekinančių išpažinčių laidiniu telefonu, vos padėjusi ragelį aš stverdavau sąsiuvinį ir stengdavausi tiksliai perteikti pokalbį, kad po kelių dienų, nurimusi ir blivia galva, dar kartą perskaityčiau ir pamąstyčiau, katras iš pašnekovų buvo neteisus...

Turiu kaip nors priversti dukterį išklaudyti mane, net jei tektų atskleisti jai tai, ką visą gyvenimą slėpiau ir visiškai nenorėčiau, kad tai sužinotų kiti. Yra dalykų, kurių mums nereikia žinoti nei apie pačius artimiausius žmones – vaikus, tėvus, vyrą, žmoną, – nei apie asmenybes, kuriomis žavimės. Galime labai skaudžiai nusivilti...

O vėliau galbūt susimąstyti ir kai ko pasimokyti?

Ilgai skaičiusi, mąščiusi, kaip ta sena istorija atrodytų mano dukteriai, dvejojusi, ar vaikams reikia žinoti intymias tėvų gyvenimo smulkmenas, vis dėl to apsisprendžiau: kai rytoj Indrė užeis pasiimti Nojaus, pamėginsiu įbrukti jai sąsiuvinį ir įtikinti perskaityti. Vėl atvertusi pirmąjį puslapį, užrašiau ant vidinio viršelio:

Miela Indre,

idealų nebūna. Visi klystame, bet laimingi tie, kurie sugeba pasimokyti iš savo ar kitų žmonių klaidų. Perskaityk šį mano dienoraštį, kurį po ilgų dvejonų patikiu tau, ir pagalvok: ar ne per daug paaukosi dėl daugelio meilių, trunkančių po trejus metus?

Rugsėjo 20 diena 22 valanda

Pagaliau diena baigėsi, nors valandą bus galima paskirti sau – pasėdėti ramiai prie televizoriaus, pamegzti. Indrė užmigo ir nebekankins su savo nuolatiniais: „O kodėl?“ Tie jos klausimai vedė Jolantą iš kantrybės. Negerai darau, – sakydavo ji sau, – mergaitė visą dieną darželyje, pasiilgsta, reikia su ja bendrauti daugiau. Ji prižadėdavo sau, kad rytoj tikrai pasikalbės su dukrele, išklausys ją, neleis pro ausis vaikiško tauškėjimo protarpiais įterpdama: „Aha“, „Taip“, „Na, ko gi tu mane tampai? Aš viską girdžiu“, „Ak, atstok. Juk sakiau, kad nežinau“... Kiekvieną vakarą ji nusprendavo rasti laiko paskaityti Indrei knygutę, pažaisti su ja „parduotuvę“ ar „lėlyčių gimimo dieną“, apie kurią jau seniai kalbėjo: jos suruoš tikrą pokylį – su tikra pepsikola ir iškeps tikrą tortą, bet vis niekaip neatsirasdavo laiko. Jolanta prisžadėdavo, tą akimirką tikrai tikėdama, kad taip ir bus, ir tada jai palengvėdavo, nustodavo graužusi sąžinė, bet kitą dieną ir vėl tas pat: jos eina iš darželio, dukra kažką pasakoja, o mama paskendusį savo mintyse ir visiškai nesiklauso...

Namie Indrė ateina su savo žaisliukais, prašo mamytės pažaisti su ja, nes vienai liūdna, o Jolanta ją veja į kitą kambarį. Pusę devynių filmukai per TELE 3, tada Indrė prausiasi, guldoma į lovytę, bučiny, „Labanakt“, ir Jolanta rengiasi gesinti šviesą. Indrė nerimsta, prašo pasekti pasaką, o ji atsikalbinėja: „Taigi žiūrėjai filmukus“, „O darželyje jums neskaitė knygučių?“, „Aš šiandien labai pavargau“. Indrė dar nenori jos paleisti, bet Jolanta išsivaduoja iš kibių mergaitės rankų: „Leisk. Laikas miegoti. Jau vėlu“, – ir greičiau į kitą kambarį – pagaliau atsisėsti ir atsipalaiduoti.

Žinoma, kartais kaltės jausmas nugalėdavo, ir Jolanta sek-davo dukrai pasakas, dainuodavo, apimta neapsakomo gailės-čio ir švelnumo atsiguldavo šalia mergaitės, bet taip būdavo retai. Dažniausiai tik susierzindavo, kad Indrė trikdė ramybę, kurios jai taip reikia.

Šis vakaras buvo toks pat kaip visi – Jolanta troško kuo greičiau likti viena. TELE 3 rodė kovinį filmą, o tokių ji negalėjo pakęsti, Vilnius – seną rusišką, kiti kanalai taip pat nieko gero nesiūlė. Jolanta įsijungė magnetofoną, išklausė porą dainų, bet pasigirdus pirmiesiems „Can't live“ akordams užplūdo tokia melancholija, jog, rodės, nebeįstvers. „Negaliu gyventi, jei tavęs nėra šalia“, – dainavo Meraja Keri, o Jolanta galvojo: „Gyvenimas praėjo pro šalį. Anksčiau neįsivaizdavau, kaipgi taip gali būti, o dabar suprantu – tu tik apsimeti, kad gyveni. Kasdien keliesi, nors tai vienas nemaloniausių dalykų, vedi į darželį vaiką, paskui darbas, maisto prekių parduotuvė, vėl darželis, vakarienė, televizorius – ir miegoti. Kitą dieną vėl bus tas pats. Nuolatinis nuovargis, nepasitenkinimas savimi

ir nykuma. Niekam tu nereikalinga, niekam neįdomios tavo problemos, o metai bėga...”

Ji pakilo nuo sofos, priėjo prie didelio veidrodžio ir pradėjo įdėmiai apžiūrinėti save: regis, dar nebjauri, gal netgi graži, ilgi purūs pelenų spalvos plaukai, ir figūra neblogo – jau gimdžiusios trisdešimtmetės, o vis dar lyg aštuoniolikos metų merginos, liekna, gražios kojos... Ir niekam to nereikia... O štai apie akis jau atsiranda smulkių raukšlelių. Reikės atidėti dvidešimt litų ir nusipirkti „Oil of Ulay“, kuri taip atkakliai reklamuoja per televiziją, – daras stebuklus. Smulkios raukšlės išnykstančios per dvi savaites. Tinka tokioms patiklioms asmenybėms kaip aš.

...Įdomu, kiek metų tai Vido meilužei? Tai, kuri pakeitė mane. Tikriausiai daug jaunesnė ir neturi vaiko. O kokia buvo meilė!.. Atrodė, vienintelė tikra meilė jos gyvenime. O kas liko? Skausmas širdyje, nuovargis, depresija. Ir svarbiausia – ta vis labiau kankinanti abejonė, ar dėl to vertėjo skirtis su vyru, kad ir nemylimu, ar vertėjo griauti šeimą, atimti Indrei tėvą, ir tik todėl, kad dvejus metus pagyventum meilės iliuzija. Bet kodėl iliuzija? Ne meile, o tik iliuzija. Anksčiau, kai prisimindavo tą istoriją su Vidu, buvo kankinamai gaila, kad jis jos nebemyli. Bet ar kada nors mylėjo? Ir vėl ji prisiminė paskutinį jų pokalbį telefonu, kai vieną vakarą, jausdamasi tokia vieniša, jam paskambino.

Ilgai niekas nekėlė ragelio, bet pagaliau jis atsiliepė.

– Sveikas, Vidai, ar nesutrukdysiu?

– Sveika. Kokios bėdos taip vėlai? – iš balso neatrodė, kad būtų patenkintas.

– Vidai, būk geras, atvažiuok pas mane. Man taip liūdna...

– Jolantuk, na, pagalvok, kiek dabar valandų. Jau tuoj vie-
nuolika. Kur aš važiuosiu. Rytoj anksti keltis.

– Vidai, argi aš tavęs dažnai ko nors parašau? – Jolanta be-
veik maldavo.

– Tik ne šiandien. Būk protinga. Aš pats tau paskambinsiu,
kai būsiu laisvesnis.

– Tu pastaruoju metu visą laiką užsiėmęs, – nusivylusi tarė ji.

Staiga ragelyje pasigirdo moters balsas: „Duok man, aš
pati jai pasakysiu, jei tu nedrįsti, kiekgi galima...“ Jolanta
greitu rankos judesiu nuspaudė svirtelę. Ji nieko nebenorėjo
išgirsti, tiesiog pasitvirtino tai, ką ji ir pati seniai įtarė – su
Vidu viskas baigta, kam ji jam, išsiskyrusi ir su vaiku. Jis gali
susirasti kad ir dvidešimt netekėjusių, jaunesnių už ją. Viskas!
Logiška pabaiga. Taip turėjo būti. Taip ir atsitiko. Jai netgi ne-
buvo pikta, tiesiog pasijuto be galo pavargusi, neturėjo jėgų
eiti į vonią, praustis, netgi pakilti nuo kėdės, ir ašarų neliko.
Pastaruoju metu jie susitikdavo retai – nors Vidas nuolat va-
žinėjo tvarkyti savo firmos reikalų, vis dėlto retkarčiais jie pa-
simatydavo, tik Jolanta jau buvo praradusi viltį, kad jie kada
nors susituoks. Kažkodėl jis liovėsi apie tai kalbėjęs, vos tik ji
išsiskyrė su vyru, o per vasaros atostogas neišsivežė jos į už-
sienį, kaip buvo žadėjęs: „Kai būsi laisva ir galėsi daryti, ką
nori...“ Ak, kaip gražiai jis kalbėdavo anksčiau: „Nenoriu tavi-
mi su niekuo dalytis. Tu mano vienintelė, turi priklausyti tik
man. Aš noriu kiekvieną rytą pabusti šalia tavęs, AŠ, o ne kas
nors kitas. Nė pagalvoti negaliu, kad kas nors tave glamonėja,
bučiuoja.“ O kai ji pašalino visas kliūtis, Vidui kažkodėl dingo

noras pabusti šalia. „Dar reikia palaukti, – kalbėjo jis. – Matai, ir mergaitei bus didelė trauma, jei vietoj tėvelio staiga atsiras svetimas dėdė. Reikia, kad ji priprastų prie manęs, kad mes susidraugautume.“ Jis, žinoma, buvo teisus, tik nieko nedarė, kad taip įvyktų... Gana! – įsakė sau Jolanta. – Vis galvoji ir galvoji apie tai – ir kas iš to? Kiekvienas privalo mokėti už gyvenimo klaidas.

Pastaruoju metu Jolantą kamavo viena beprotiška idėja. Ji kilo staiga ir nedavė ramybės. Jolanta stengėsi įtikinti save, kad mintis absurdiška, bet dabar, pergalvojusi paskutinį pokalbį su Vidu, ji vėl panoro pamėginti. Kadangi šį kartą nebepajėgė kovoti su savimi, užrašų knygutėje susirado telefono numerį ir surinko jį.

Atsiliepė vyriškis. Balsas piktas – turbūt prikėlė iš miego.

– Klausau!

– Labas vakaras, – tarė ji. – Atleiskit, kad taip vėlai skambinu. Norėčiau su jumis susipažinti. Mano vardas Jolanta. Žinau, jūs esate Romas.

– Štai kaip! – vyriškio balse pasigirdo lengva pašaipą. – Jolanta!

– Būtent Jolanta, ne JOLKA, ne JOLĖ – Jolanta.

– Supratau, – tarė vyriškis. – Ir ko gi jūs norit, JOLANTA?

– Jau sakiau – susipažinti.

– Telefonu ar gyvai?

– Tik telefonu.

– Kodėl?

– Šiaip sau. Atrodo, per atstumą geriau.

– Iš kur jūs turite mano telefono numerį?

– Man davė viena mūsų bendra pažįstama. Nesvarbu kas. Aš atkreipiau į jus dėmesį šokių vakare. „Kai tau per trisdešimt“. Jūs vargu ar mane pastebėjote... Pasirodė, kad draugė jus pažįsta, ji ir pasiūlė telefono numerį.

– Tai jums jau per trisdešimt?

– Dar ne, bet tuoj bus.

– Kodėl jūs lankotės tokiuose vakaruose? Ieškote gyvenimo draugo?

– O kur daugiau žmonėms susipažinti?

– Maža kur – gatvėje, darbe, kavinėse, kelionėse.

– O aš viską ir bandau.

– Ir kokie rezultatai? – jis akivaizdžiai šaipėsi.

– Kol kas nieko konkretaus.

– Tai nusprendėt ieškoti pažinčių telefonu?

– Taip! – metė iššūkį ji. – O gal pavyks.

– Kažin? – suabejojo jis. – Bent jau ne su manim. Niekada nemėgau moterų, kurios iniciatyvą ima į savo rankas.

– Aš juk dar nieko neimu, – nesutiko Jolanta. – Tiesiog jūs manęs nepastebėjote, o aš noriu su jumis pasikalbėti. Negi negalima?

– Galima, bet ar būtina žmones versti iš lovos?

– Dar nėra dvylikos, aš nemaniau, kad jūs taip anksti einate miegoti. Be to, dieną nedirščiau skambinti. Tik vakare, kai apima melancholija, kai sunku būti vienai, norisi, kad kas nors tavo išklaustų. Tada išnyksta visi barjerai, daug kas pasirodo įmanoma. Dieną įsisuku į rutiną, ir viskas stoja į savo vietas. O atslinkus nakčiai apima liūdesys, atrodo, kad gyvenimas jau praėjo pro šalį.

– Nekokie jūsų reikalai, – pašaipiai apgailestaudamas tarė vyriškis. – Bet kuo aš čia dėtas? Jūs paskambinkit tuo „Paguodos“ telefonu. Ten budi diplomuoti psichologai, kurių darbas toks – klausytis svetimų bėdų. Jie jums tikrai geriau padės susivokti.

– Aš jums paskambinau žinodama, kad turime daug bendra: aš išsiskyrusi, jūs taip pat, jūsų žmona buvo filologė, kaip ir aš, jūs turite dukrą, ir aš turiu. Galbūt rasime bendrų problemų, apie kurias naudinga pasikalbėti, gal netgi padėsime vienas kitam.

– O, Jolanta! Jūs man norite padėti nė nepaklaususi, ar man to reikia. Kodėl manote, kad viską žinote? Manęs neužplūsta melancholija, dėl kurios reikėtų kam nors guostis.

– Nereikia tos ironijos, – pavargusiu balsu tarė Jolanta. – Jos mano gyvenime buvo tiek daug...

– O ko reikia? Užuojautos, supratimo, simpatijos? – jis vis tiek kalbėjo ironiškai.

– Gal tik, kad dabar nebūčiau viena. O supratimo... Kas gali mane suprasti, jei aš pati nelabai save suprantu. Užuojautos? Man savęs negaila, greičiau pikta. Simpatijos? Pastaruoju metu vertinu save labai kritiškai ir nemanau, kad esu tokia simpatiška, bent jau charakteris.

– O anksčiau nebuvote kritiška?

– O, ne! Man visą laiką atrodė, kad aš be priekaištų, kad trūkumų turi tik kiti.

– Ir seniai jums taip nebeatrodo?

– Nelabai. Nuo tada, kai pradėjau įtartai, kad pradedu atsibosti savo draugui. Buvo čia toks riteris – vis man glėbius rožių dovanodavo. Išsiskyrėme prieš kelis mėnesius.

– O jūs jį vis dar tebemylite ir vakarais verkiate...

– Tuo metu man buvo nežmoniškai pikta, kad jis mane iškeitė į kitą.

– Norėjote už jo ištekėti?

– Nežinau.

– Žinot ką, Jolanta, jei jau man paskambinot ir pradėjot tą pokalbį, tai būkit atvira iki galo, antraip tai neturi prasmės, – jo balse ironijos nebebuvo, gal tik šioks toks susierzinimas.

– Aš suprantu, – atsakė Jolanta, – tik kad pati dabar nežinau. Ne, norėjau, aišku, norėjau. Iš pradžių, kai susipažinome, jis man labai patiko. Buvo įdomus, korektiškas, džentelmeniškas, visiškai nepanašus į mano vyrą... Su juo buvo įdomu, nekasdieniška, romantiška... Aš lyginau jį su savo vyru, ir viskas buvo vyro nenaudai. Vyras – tik pilkas žmogutis, amžinai paskendęs kažkokiuose savo gamyklos rūpesčiuose. Nė pakalbėti nėra apie ką. O čia tokia elegancija, erudicija ir komplimentai, žodžiai, kokių niekas anksčiau man nebuvo sakęs. Mane dievino, vertino, mylėjo – taip bent man tada atrodė, pildė visus mano norus, vedžiojo po kavines, restoranus, dovanojo gėles, o vyras niekada to nedarė. Gėlių man atnešė tik tada, kai gimė dukra, na, gal dar per gimtadienius. Aš pajutau, kad dar esu graži, galiu patikti... Labai norėjau, kad vietoj vyro būtų jis. Atrodė, kad visas mano gyvenimas iki susitikimo su juo tik lemtinga klaida, kad aš paskubėjau ir nesulaukiau tikros didelės meilės ir kad tą klaidą reikia kuo skubiau ištaisyti.

– Ir ištaisėt? – paklausė jis, lyg kovodamas su savimi.

– Aš išsiskyriau.

– O jūsų riteris? Ar labai apsidžiaugė?

– Jis pasakė: „Šaunuolė, Jolanta, dabar niekas netrukdyt mūsų meilei.“

– Ir netrukde?

– Iš pradžių buvo nuostabiai lengva ir gera – neapsakomas laisvės pojūtis. Jokių barnių, ginčų. Galiu su Vidmantu eiti, kur noriu, nereikia slapstytis, bijoti, kad kas nors pamatys ir praneš vyrui ar tėvams, kurie niekada nepritarė mano apsisprendimui. Tokia palaima truko kelis mėnesius. Vėliau man pasidarė keista, kad jis nesisiūlo manęs vesti. Kartą lyg netyčia užsiminiau apie tai, o jis pasakė: „Nežudykim mūsų meilės. Negi tu, tik išsivadavusi iš vienu pančių, nori pulti į kitus? Mudviejų meilė gyva tuo, kad nesusijusi su bendra buitimi. Susitinkame tada, kai norime, o kai nenorime kiekvienas grįžtame į savo namus. Pradėjus gyventi kartu, tuoj viskas pasidarys kasdieniška, pilka ir meilė žus.“ Bandžiau jam aiškinti, kad dabar viskas bus kitaip, aš tai jaučiu, nes vyro nemylėjau, o mudu juk mylime vienas kitą, ir tai, kas anoje šeimoje buvo kančia, čia bus malonumas, bet jis prieštaravo, – reikia laiko, mano dukra turi su juo apsiprasti... Ir viskas liko kaip buvę, kol pastebėjau, jog kažkas nebe taip. Vidmantas pradėjo dažnai važinėti į komandiruotes verslo reikalais, vis mažiau laiko likdavo susitikimams, mes daug rečiau kur nors eidavome kartu, lyg jis būtų bijojęs, kad kas nors mus gali pamatyti, ir pagaliau sužinojau, kad jis turi kitą... Toks dalykas niekam nebūtų malonus, ar ne?

– Jūs per daug nesijaudinkit, Jolanta, – abejingai tarstelėjo Romas. – Jis dar atsiras. Paaiškins, kad ana moteris – tik atsitiktinumas, kad tikroji jo meilė esate jūs.